

Başvuru Numarası :2022/164
Toplantı Tarihi/Sayısı :1.3.2022/8
Karar Numarası :2022/131
Başvuran :C... T...
Başvuran Vekili :--
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi :--
Muhatap Adres :--

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, köyünün boşaltılması sonucunda başvuranın taşınmazını kullanamaz hale gelmesinden doğan maddi zararının karşılanması talebine ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran dilekçesinde, ...'nin ... ilçesine bağlı ... köyünün ... yılında boşaltıldığını, o tarihten beri köye geri dönüşlerine izin verilmediğini, boşaltılan köyde taşınmazının bulunduğunu, ... yılından itibaren tarafına hiçbir ödeme yapılmadığını iddia ederek, taşınmazını kullanamaması sebebiyle oluşan zararının karşılanmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3.5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesine göre: *"Bu Kanunun amacı, terör eylemleri veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle maddî zarara uğrayan kişilerin, bu zararlarının karşılanmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir."*

4.Mezkur Kanun'un 4'üncü maddesi: *"Zarar tespit komisyonları illerde; bu Kanun kapsamında yapılacak başvurular üzerine on gün içinde kurulur."* hükmünü ihtiva etmektedir.

5.Mezkur Kanun'un 6'ncı maddesine göre: *"Zarar gören veya mirasçılarının veya yetkili temsilcilerinin zarar konusu olayın öğrenilmesinden itibaren altmış gün içinde, her hâlde olayın meydana gelmesinden itibaren bir yıl içinde zararın gerçekleştiği veya zarar konusu olayın meydana geldiği il valiliğine başvurmaları hâlinde gerekli işlemlere başlanır."*

6.6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: *"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır."* şeklinde hükme bağlanmıştır.

7.Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde: *"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (...) (9) İşleme konulamayacak*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” hükmü yer almaktadır.

8.Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48'inci maddesi: “(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir. ” hükmünü içermektedir.

9.Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi: “(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.” şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10.Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11.Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12.Bununla birlikte başvuru, başvuranın aynı zamanda ikamet ettiği köyünün boşaltılması ve taşınmazına ulaşamaması sebebiyle oluşan zararının giderilmesi talebine ilişkin olup 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun'da, terör eylemleri veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle maddî zarara uğrayan kişilerin, bu zararlarının karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Mezkur Kanun'a dayanarak zarar tespit komisyonlarına yapılan başvurular neticesinde uğranılan zararların karşılanması mümkün olmaktadır.

13.Başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde başvuranın, ... tarihinde ... İl Özel İdaresi Zarar Tespit Komisyonuna başvuru yaptığı, ... tarihi itibari ile incelemenin devam ettiği anlaşılmaktadır. Öte yandan ...İl Özel İdaresi Zarar Tespit Komisyonu tarafından söz konusu zararın karşılanmaması veya eksik karşılanması durumunda başvuranın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Hakkında Kanun uyarınca idari yargıda dava açma hakkı bulunduğu açıktır.

14.Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte incelendiğinde; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

2. Kararın başvurana tebliğine, ilgisi sebebiyle başvurunun ... İl Özel İdaresi Zarar Tespit Komisyonuna gönderilmesine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 01.03.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ

Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZ

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye